

## บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาบริบท ศักยภาพ ปัญหาและอุปสรรคของการเป็นท่าเรือสำราญในกลุ่มท่องเที่ยวอันดามันของไทย (2) พัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดของการเป็นท่าเรือสำราญในกลุ่มท่องเที่ยวอันดามันของไทย และ (3) นำเสนอรูปแบบการเป็นท่าเรือสำราญเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเรือสำราญในกลุ่มท่องเที่ยวอันดามันของไทย

การวิจัยใช้วิธีวิจัย 3 รูปแบบ ประกอบด้วย 1) การวิจัยเอกสาร 2) การวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งใช้เทคนิคการสำรวจด้วยแบบสอบถามกับผู้มีส่วนได้เสีย ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องจำนวน 52 คน และจากนักท่องเที่ยวเรือสำราญที่เดินทางมาท่องเที่ยวในกลุ่มท่องเที่ยวอันดามันของประเทศไทยจำนวน 400 คน 3) การวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึกส่วนบุคคลและการสนทนากลุ่ม รวมถึงการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมในเส้นทางท่องเที่ยวเรือสำราญสิงคโปร์-มาเลเซีย-ไทย-สิงคโปร์ ระหว่างวันที่ 3 – 8 กุมภาพันธ์ 2560

ผลการวิจัย พบว่า (1) ผู้มีส่วนได้เสียส่วนใหญ่มีความเห็นว่าท่าเรือสำราญในกลุ่มท่องเที่ยวอันดามันควรตั้งอยู่ในจังหวัดภูเก็ต ด้วยเหตุผลหลายประการ คือจังหวัดภูเก็ตมีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลาย ชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวมีจำนวนมากพอ มีสนามบินนานาชาติ มีหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องตั้งอยู่ มีโครงสร้างพื้นฐาน ธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องและสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อมกว่าจังหวัดอื่น อย่างไรก็ตาม ภูเก็ตก็ยังมีปัญหาและอุปสรรคของการเป็นท่าเรือสำราญ หลายประการ เช่น ท่าเรือสำราญที่มีอยู่ยังขาดมาตรฐานและไม่สามารถรองรับเรือสำราญขนาดใหญ่ได้ การขาดการจัดระบบการรับส่งผู้โดยสารที่มีประสิทธิภาพ การขาดการวางแผนและงบประมาณระยะยาวในการก่อสร้างท่าเรือสำราญ และขาดหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบท่าเรือสำราญ ทำให้การพัฒนาขาดเอกภาพและขาดความต่อเนื่อง (2) จากการวิเคราะห์โอกาสทางธุรกิจการท่องเที่ยวเรือสำราญในกลุ่มท่องเที่ยวอันดามันของไทย พบว่ายังมีแนวโน้มการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพราะภูเก็ตมีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดดึงดูด ประกอบกับธุรกิจเรือสำราญมีการขยายการให้บริการมากขึ้นและมีแนวโน้มเสนอบริการด้วยเรือขนาดใหญ่มากขึ้นในทวีปเอเชีย ดังนั้นหากต้องการให้ภูเก็ตเป็นท่าเรือหลัก (Home port) ในกลุ่มท่องเที่ยวอันดามัน จะต้องใช้ 3 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์การพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว กลยุทธ์การตลาดท่องเที่ยวเรือสำราญ และกลยุทธ์การพัฒนาเครือข่ายธุรกิจการท่องเที่ยวเรือสำราญ และ (3) รูปแบบการเป็นท่าเรือสำราญเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเรือสำราญในกลุ่มท่องเที่ยวอันดามันของไทยควรวางแผนพัฒนาแบบคู่ขนานทั้งด้านอุปสงค์และอุปทานให้สอดคล้องกัน โดยกำหนดกรอบการพัฒนาเป็น 3 ระยะ รวมเป็นเวลา 10 ปีอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายคือ ระยะเร่งด่วน

(1-2 ปี) กำหนดให้ท่าเรือภูเก็ตเป็น “Preferred Cruise Destination” ระยะกลาง (3-5 ปี) กำหนดให้ท่าเรือภูเก็ตเป็น “Top 10 Asia’s Port of Call” และระยะยาว (6-10ปี) กำหนดให้ท่าเรือภูเก็ตเป็น “Multi-purpose Home Port”

**คำสำคัญ** รูปแบบการเป็นท่าเรือสำราญ การท่องเที่ยวเรือสำราญ กลุ่มท่องเที่ยวอันดามันของไทย

**Research Title :** Model Development of Cruise Home Port for Cruise Tourism Extension in Andaman Tourism Cluster of Thailand

**Researchers :** Associate Professor Achara Cheewatragoongit and others

**Years :** 2017

### **Abstract**

The research aimed to 1) study the context, potential and obstacles of cruise Home Port in Andaman Tourism Cluster of Thailand 2) develop marketing strategies of cruise Home Port in Andaman Tourism Cluster and 3) propose the model of cruise home Port for Cruise Tourism Extension in Andaman Tourism Cluster of Thailand.

The research methodology consists of 3 types which consist of 1) documentary research 2) quantitative research which used exploratory technique with questionnaire toward 52 government and private organization's stakeholders as well as 400 cruise tourists who traveled in Andaman Tourism Cluster of Thailand 3) qualitative research with in-depth-interview and focus group including participatory observation technique in Singapore-Malaysia-Thailand-Singapore travel program from 3-8 February, 2017.

The research findings are 1) Stakeholders mostly mentioned that cruise port should set up at Phuket province with following reasons; various tourism places, well-known place, many tourism products, international airport, government office bases, sufficient infrastructure, related services and facility sufficiency. However Phuket poses many problems and obstacles for cruise port such as existing port still lacks of standard and cannot support large cruises, lacks of effective logistics system for passengers, lacks of budget and long term planning for cruise set-up and lacks of main organization which is responsible for cruise , so the unity and continuity are missing. 2) From tourism opportunity analysis, we found that there is the growth opportunity because Phuket owns attractive tourism places, cruise business expands their services and tends to serve with larger sized cruise in Asia. Therefore if expect Phuket for home port in Andaman, the 3 strategies must be used including product development, market development and business network development strategy and 3) model of cruise port to support cruise tourism in Andaman Tourism Cluster of Thailand

should be planned simultaneously with demand and supply sides alignment including 3 phases development plan for 10 years continuously. The short term plan (1-2 year) defines Phuket port as “Preferred Cruise Destination”, the medium term (3-5 years) defines Phuket port as “Top 10 Asia’s Port of Call” and Long term (6-10 years) defines Phuket port as “Multi-purpose Home Port”.

**Keywords:** Cruise port model, Cruise Tourism, Andaman Travel Cluster of Thailand